

Foto-reportage Drenthe

Foto 1: Fotostop voor adder Heide Rabbinge. V.l.n.r.: André Pol, Albert Dragt, Florrie Hillenius, Annie Zuiderwijk, Gerard Smit, Jan van Arkel, Ad Boes. Foto: Axel Groenveld.

Zaterdag 13 april 2002. Heide Rabbinge. Koel weer, de zon liet zich niet zien, wél een mannetjesadder, opgerold tegen een grote heistruik aan. De adder was kortgeleden verveld en prachtig van kleur, een gitzwarte zigzag op geeloranje ondergrond.

Foto 3: De door iedereen gefotografeerde mannetjesadder. Dit is de foto van Gerard Smit

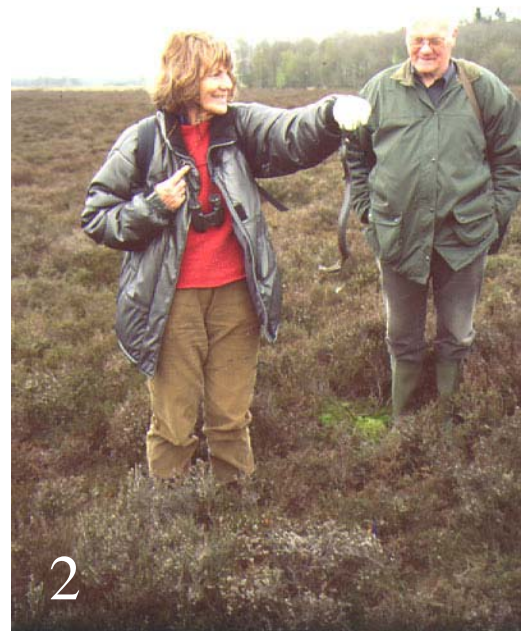

Foto 2: Albert Dragt is blij met deze prachtige adder op zijn traject die Annie (mèt adderhandschoen!) omhooghoudt. Foto Axel Groenveld

Foto 4: de adder had beide hemipenissen naar buiten. Ze waren lichtroze van kleur en niet gezwollen. Foto: Jan van Arkel

Foto 5: dit is een opname van één uitgestoken hemipenis die wél gezwollen is en donkerrood doorbloed. De witte weerhaakjes zijn goed te zien. Foto: Dick van Dorp.

Foto 6: 17 april 2002 picknick aan de zuidrand van het Fochteloöerveen. V.l.n.r.: Gerard Smit, Dick van Dorp, Annie Zuiderwijk, Ingo Janssen, Willem Klok en Ad Boes. We hebben een nieuw traject uitgezet rond het Esmeer waar Ad Boes gaat monitoren. Waarnemingen tijdens deze eerste ronde: 5 adders, 1 ringslang en een tiental levendbarende hagedissen. Foto: Sander Smit

Foto 7: Sander met levendbarende hagedis. Tegen het Fochteloöerveen aan liggen weilanden die als bufferzone dienst doen tussen landbouwgrond en het veen. De weilanden verruigen en de verwachting is dat reptielen er ook gebruik van gaan maken. Levendbarende hagedissen doen het al. We zagen er een stuk of vijf langs de bufferzone; één (foto) wilde mee naar de boze buitenwereld. Foto: Gerard Smit.

De hemipenis van een adder.

Hij heeft er twee, dat is op foto 4 te zien. Soms zijn beide hemipenissen te zien, vaak maar eentje. Tijdens de paring zal hij er maar één gebruiken, diegene die op dat moment het gemakkelijkst in de cloaca-opening van het vrouwtje gebracht kan worden. Wat op beide foto's opvalt zijn de weerhaakjes. Die zorgen ervoor dat het mannetje enig houvast heeft tijdens de paring. Verder hebben ze een soort sleutelfunctie: een adderpenis past alleen in een adder cloaca, het zogenaamde sleutel-slot principe. Dit maakt het moeilijk, zonet onmogelijk, om te paren met een niet-soortgenoot. Verschillende soorten slangen hebben dus anders

gevormde hemipenissen. In de systematiek is het uiterlijk van de hemipenis een belangrijk identificatie kenmerk voor slangen. Ook voor hagedissen trouwens. Het is niet helemaal duidelijk waarom een slang beschikt over twee penissen, afgezien dan van het gemak dat hij vanuit twee posities kan binnengaan. Misschien heeft de evolutie daarnaast een voorzorgsmaatregel ingebouwd. Een mannetje is immers erg kwetsbaar tijdens het hoogtepunt van de paring als hij met gezwollen penis muurvast aan het vrouwtje vastzit..... een ongeluk zit in een klein hoekje.